

Nakkilan kunta
kirjaamo@nakkila.fi

Viite

Lausuntopyyntö 2.10.2025

Aihe

Nakkilan taajamaosayleiskaavan muutos 2, Rajamäki, kaavaluonnos

Nakkilan kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Nakkilan taajamaosayleiskaavan muutoksen ehdotusvaiheesta. Suunnittelualue sijaitsee kunnan pohjoisosassa Valtatie 2:n länsipuolella rajautuen pohjoisessa Ulvilan kaupungin rajaan. Kaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa aurinkovoimalan sijoittuminen Rajamäen metsä- ja maa-aineksen ottoalueelle.

Tavoitteena on osoittaa suunnittelualueelle käyttötarkoituksen muutos voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesta maa-ainesten ottoalueesta (EO) sekä maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta (MU) aurinkoenergian tuotantoon. Aurinkovoimalahankkeen yhteydessä on toteutettu YVA-tarveharkinta. Varsinais-Suomen ELY-keskus on 11.9.2024 antanut päätöksen, jonka mukaan hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä.

Suunnittelualueella ei sijaitse rakennuksia, kulttuuriympäristön arvoalueita tai kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueella toteutettiin syksyllä 2024 arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy 2024), mutta arkeologisia kohteita ei suunnittelualueelta löydetty. Hankealuetta lähinnä oleva arvoalue on lähimmillään noin 600 metrin päässä sijaitseva maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö sekä maisema-alue Leistikälänjärven kulttuurimaisema. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Alueella on voimassa Nakkilan taajamaosayleiskaava (hyv. 2015) Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu merkinnällä MU maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta sekä merkinnällä EO uudeksi ja olennaisesti muuttuvaksi maa-aineisten ottoalueeksi. MU-alueeseen liittyy kaavamääräys: "Alueella on maa-ainesten ottaminen kielletty luonnonympäristön arvojen ja maisema-arvojen takia. Alueella on merkittäviä kallioalueita, maisemallista arvoa Leistilänjärven kulttuurimaisemaa rajaavana selänteinä ja alue on virkistyskäytön kannalta merkittävä. Alueen virkistyskäyttöä tulisi kehittää kokonaisuutena Ulvilan Massin ulkoilualueen kanssa. Merkinnällä on osoitettu ulkoiluun käytetty metsäselänne Leistilänjärven pohjoispuolella." Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa. Satakunnan Museon edustajat ovat osallistuneet kaavahankkeesta 8.10.2024 järjestettyyn viranomaisneuvotteluun. Satakunnan Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 22.1.2025 (PRIDno-2024-4756).

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo totesi lausunnossaan 22.1.2025, että kaavaselostuksen 2.1. luvussa "Selvitys suunnittelualueen oloista" todetaan luonnonympäristöä ja maisemaa koskevassa alaluvussa, että "suunnittelualueella ei [...] sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, Natura 2000-verkoston alueita tai muita suojelualueita. Tässä yhteydessä olisi kuitenkin käsiteltävä myös hankealueen vaikutusalueella oleva tilanne ja lähimmät Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvoalueet, kuten läheinen *Leistilänjärven kulttuurimaisema*." Kaavaehdotuksen kaavaselostuksessa Leistilänjärven kulttuurimaisemaa ei ole kuitenkaan huomioitu.

Satakunnan Museo totesi myös lausunnossaan, että olisi tärkeää jättää kaava-alueen sisälle riittävä puskurivyöhyke maisema-alueen suuntaan. Lisäksi museo esitti, että kaavan ehdotusvaiheen kaavaselostukseen tulisi täydentää hankkeen vaikutusten arviointia ja lisätä havainnemateriaalia, etenkin hankkeen vaikutuksista Leistilänjärven maisemaan. Ehdotusvaiheen kaavakartalle ei ole kuitenkaan osoitettu puskurivyöhykettä. Vaikka kaavaselostuksessa mainitaan, että suunnittelualueen ja arvoalueiden väliin jää runsaasti puustoisia alueita (s.32), ja Satakunnan Museonkin näkemyksen mukaan hankkeen maisemalliset vaikutukset suhteessa maisema-alueeseen jäävät nykytilanteessa vähäisiksi, tulisi kaava-alueen sisälle osoittaa puskurivyöhyke. Kuten museo totesi luonnosvaiheen lausunnossaan, voidaan puustoa myöhemmin kaataa kaava-alueen ympäriltä, minkä vuoksi on tärkeää, että näkymä kulttuurimaisema-alueelle turvataan suojaavalla puskurivyöhykkeellä. Myöskään havainnekuvia ei ole riittävästi

kuvaamaan tilannetta, kuinka maisema muuttuisi Leistikallanjärven kulttuurimaiseman suuntaan.

Satakunnan Museo katsoo, että kaavaa tulee vielä tarkastella uudestaan erityisesti puskurivyöhykkeen osalta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä